

**INNOWACJE PEDAGOGICZNE
W EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ**

PROGRAM PRZYRODNICZY

„Drzewa wokół nas”

AUTOR

**MARTA WISŁA
NAUCZYCIEL DYPLOMOWANY**

WSTĘP

Program – „Drzewa wokół nas” to innowacja twórcza, polegająca na rocznym cyklu zajęć doskonalących kompetencje przyrodnicze dziecka 5- 6 letniego poprzez organizowanie kontaktu z żywą przyrodą.

Podstawowe zadania edukacji przyrodniczej w przedszkolu dotyczą poznawania i rozumienia zjawisk otaczającej dziecko rzeczywistości. Rozpoznawanie drzew jest niezwykle interesujące. Program daje możliwość zapoznania dzieci z wybranymi gatunkami drzew rosnących w naszych lasach oraz parkach. Przedszkolaki mają okazję dowiedzieć się jak fascynująca jest dendrologia, a podczas spacerów do parku zaczną zwracać uwagę na sylwetkę drzew, po której rozpoznają drzewo z daleka.

Innowacja programowa zawiera 10 tematów poświęconych najważniejszym gatunkom drzew rosnących w lasach i parkach. Przeznaczony jest do realizacji w przedszkolu w grupie wiekowej 5-6 lat.

CELE OGÓLNE:

- ✓ Poznanie popularnych gatunków drzew rosnących w naszych lasach
- ✓ Rozbudzanie szacunku do otaczającej nas przyrody
- ✓ Nabywanie przez dzieci umiejętności dbania o środowisko przyrodnicze

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- ✓ Rozwinięcie sfery emocjonalnej przez dzieci
- ✓ Kształtowanie wrażliwości estetycznej
- ✓ Uczenie się przez doświadczenie
- ✓ Promowanie wśród przedszkolaków postawy ekologicznej
- ✓ Dostrzeżenie potrzeby szacunku do otaczającej nas przyrody
- ✓ Podniesienie jakości pracy w zakresie edukacji przyrodniczej przez placówkę

EFEKTY:

Rozwój kompetencji dziecka w wieku przedszkolnym „w zakresie nauk przyrodniczych” określonej w „ZALECENIU RADY z dnia 22 maja 2018r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie”, w szczególności:

- **w zakresie wiedzy - uczeń:**

- wyjaśnia znaczenie nowo poznanych pojęć,
- rozpoznaje kształty drzew i liści,
 - **w zakresie umiejętności - uczeń:**
 - posługuje się lupą,
 - skupia uwagę podczas obserwacji,
 - uczy się z wykorzystaniem własnych doświadczeń,
 - rozwiązuje problemy we współpracy z innymi,
 - **w zakresie postaw - uczeń:**
 - bierze czynny udział w zadaniach,
 - wykazuje zaangażowanie w pracy grupowej,
 - szanuje przyrodę,
 - dba o środowisko przyrodnicze.

I. OGÓLNE ZAŁOŻENIA I KONCEPCJA PROGRAMU

Dzieci w wieku przedszkolnym są dobrymi obserwatorami, widzą co wokół nich się dzieje. Wszystko, co żyje, rusza się, rośnie, wydaje głosy czy posiada barwę, jest dziecku bliskie. Wdrażanie ich od pierwszych lat nauki do czynnego uczestnictwa w różnych przedsięwzięciach na rzecz ochrony przyrody przyczynia się do wychowania pokoleń odpowiedzialnych za środowisko naturalne.

Dlaczego warto znać drzewa? Są nie tylko ozdobą naszego otoczenia i siedliskiem dla ptaków. Przede wszystkim produkują niezbędny dla człowieka tlen, oczyszczają powietrze, latem dają cień i wpływają na nasze samopoczucie. Bez nich sobie nie poradzimy. Dbajmy więc o te, które na co dzień dbają o nas.

Drzewa to prawdziwe cuda natury, a ich korzystny wpływ na ekosystem jest nieoceniony. Dzięki drzewom mamy surowiec w postaci drewna.

Program nie stawia wobec wszystkich dzieci tych samych wymagań. Opiera się na aktywności, rozwijając mocne strony każdego małego przyrodnika.

Program składa się z **dziesięciu** zajęć:

- Dąb szypułkowy
- Modrzew europejski

- Jarząg pospolity
- Sosna zwyczajna
- Świerk pospolity
- Jodła pospolita
- Brzoza brodawkowata
- Kasztanowiec zwyczajny
- Lipa drobnolistna
- Topola osika

II. STRUKTURA PROGRAMU

Lp.	Temat zajęcia	Metody Formy	Cele szczegółowe zajęć
I	Dąb szypułkowy- poznanie budowy drzewa, owoców dębu oraz liści	- pokaz - obserwacja - wycieczka -rozmowa -zadania stawiane do wykonania -praca z lupą	* zapoznanie dzieci z budową drzewa, owocami i liściem dębu * wzbogacenie słownika dziecka o pojęcie: <i>pień, żołędzie, kwiatostan</i> *rozwijanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego. *umiejętność posługiwania się przyrządem optycznym
II	Modrzew europejski- poznanie budowy drzewa, pędu z szyszkami, igieł w pęczku i gałązek z szyszkami	- pokaz - obserwacja -rozmowa -zadania stawiane do wykonania -praca z lupą	* zapoznanie dzieci z budową drzewa, igłami i nasionami * wzbogacenie słownika dziecka o pojęcie: <i>pień, pęd</i> *rozwijanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego *umiejętność posługiwania się przyrządem optycznym
III	Jarząg pospolity - poznanie budowy drzewa, owoców oraz liści	- pokaz - obserwacja - wycieczka -rozmowa -zadania stawiane do wykonania -praca z lupą	* zapoznanie dzieci z budową drzewa, owocami i liściem jarzębiny * wzbogacenie słownika dziecka o pojęcie: <i>gałązka, owocostan</i> * rozwijanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego *umiejętność posługiwania się przyrządem optycznym

IV	Sosna zwyczajna- poznanie budowy drzewa, owoców oraz igieł	-pokaz - obserwacja -rozmowa kierowana -zadania stawiane do wykonania -praca z lupą	* zapoznanie dzieci z budową drzewa, gałązką, kwiatostanem i igłami * wzbogacenie słownika dziecka o pojęcie: <i>gałązka, kwiatostan, igła</i> * rozwijanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego * umiejętność posługiwania się przyrządem optycznym
V	Świerk pospolity - poznanie budowy drzewa, owoców oraz igieł	-pokaz - obserwacja -rozmowa -zadania stawiane do wykonania -praca z lupą	* zapoznanie dzieci z budową drzewa, gałązką, szyszką i igłami * utrwalanie słownika dziecka o nowe pojęcia * rozwijanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego * umiejętność posługiwania się przyrządem optycznym
VI	Jodła pospolita - poznanie budowy drzewa, owoców oraz igieł	-pokaz - obserwacja -rozmowa -zadania stawiane do wykonania -praca z lupą	* zapoznanie dzieci z budową drzewa, gałązką, szyszką, łuskami i igłami * wzbogacanie słownika dziecka o nowe pojęcia * rozwijanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego * umiejętność posługiwania się przyrządem optycznym
VII	Brzoza brodawkowata- poznanie budowy drzewa, owocującej gałązki oraz liści	- wycieczka -pokaz - obserwacja -rozmowa -zadania stawiane do wykonania -praca z lupą	* zapoznanie dzieci z budową drzewa, gałązką, liśćmi oraz nasionami * wzbogacanie słownika dziecka o nowe pojęcia * rozwijanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego * umiejętność posługiwania się przyrządem optycznym
VIII	Kasztanowiec zwyczajny- poznanie budowy drzewa, kwitnącej gałązki oraz liści i owoców kasztanowca	- wycieczka -pokaz - obserwacja -rozmowa -zadania stawiane do wykonania -praca z lupą	* zapoznanie dzieci z budową drzewa, gałązką, liśćmi * wzbogacanie słownika dziecka o nowe pojęcia: <i>kwiatostan</i> * rozwijanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego * umiejętność posługiwania się przyrządem optycznym

IX	Lipa drobnolistna- poznanie budowy drzewa, kwitnącej gałązki oraz liści i owoców- orzeszków	- wycieczka -pokaz - obserwacja -rozmowa -zadania stawiane do wykonania -praca z lupą	* zapoznanie dzieci z budową drzewa, gałązką, liśćmi, kwiatostanem oraz owocami * wzbogacanie słownika dziecka o nowe pojęcia: <i>kwiatostan</i> , <i>owoce- orzeszki</i> * rozwijanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego * umiejętność posługiwania się przyrządem optycznym
X	Topola osika - poznanie budowy drzewa, kwiatostanów, nasion, gałązki oraz liści	- wycieczka -pokaz - obserwacja -rozmowa -zadania stawiane do wykonania -praca z lupą	* zapoznanie dzieci z budową drzewa, gałązką, liśćmi, kwiatostanem , nasionami * wzbogacanie słownika dziecka o nowe pojęcia: <i>kwiatostan- kotki</i> , <i>nasiona z białym puchem</i> *rozwijanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego

III. EWALUACJA PROGRAMU

Program będzie ewaluowany, czyli poddany procesowi zbierania danych i ich interpretacji, która pozwoli stwierdzić, czy zaproponowane w nim treści mają pożądaną wpływ na dzieci. Ewaluacja powinna odbyć się w warunkach przedszkolnych. W trakcie wdrażania programu należy prowadzić **ewaluację formatywną** poprzez:

- prowadzenie obserwacji bieżącej dzieci na zajęciach, która ma na celu wskazanie, czy realizacja programu przebiega zgodnie z planem,
- rozmowy z dziećmi,
- analizę wytworów dzieci,
- obserwację zachowań dzieci na wycieczkach,

Po zakończeniu realizacji programu należy przeprowadzić **ewaluację sumatywną**, która dostarczy dane o efektach, czyli konkretnych umiejętnościach i osiągnięciach dzieci.

Zakłada się:

- duży wpływ programu na sferę emocjonalną dziecka,
- oddziaływanie wychowawcze poprzez kontakt z grupą,
- naukę wspólnego rozwiązywania problemu,
- motywowanie dzieci do zaangażowania w celu poznania nowych faktów,
- zdobywanie nie tylko nowych wiadomości, umiejętności, ale uczenie się czerpania radości z dokonywanych odkryć.

BIBLIOGRAFIA:

Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie”. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C 189/1.

Grażyna Maternicka – „Drzewa naszych lasów”, Multico Oficyna Wydawnicza SP.ZO.O., Warszawa 2010r.

Edeltrauta Janik – „Przyroda przeżywana i obserwowana z dziećmi przedszkolnymi”, WSiP Warszawa 1980r.

Emilia i Jan Frątczakowie – „Kącik przyrody w wychowaniu przedszkolnym”, WSiP Warszawa 1991r.